

1.klasse – et eventyr for livet!

Steinerskolen i Ås ligger i naturskjønne omgivelser tett inntil åker og eng, og i tillegg har skolen egen skolehage hvor det dyrkes grønnsaker, blomster og urter og er et av skolens satsningsområder. Skolehagen vil være en viktig læringsarena hvor mange av kompetansemålene for lek, språkutvikling, sosialt samspill, samarbeid, fysisk utfoldelse og kunstnerisk begavelse dekkes. Med naturen som en sentral del av skolehverdagen håper vi å gi elevene gode opplevelser og bidra til å vekke elevenes interesse og respekt for naturen.

For steinerskolens pedagogikk står 6-åringens liv i 1. klasse i forberedelsens tegn. Det skal legges en grunn for den videre skolelæring, en læring som først i neste fase blir klart preget av barnets egen bevissthet om seg selv som lærende.

Undervisningen det første skoleåret følger Steinerskolens læreplan for 1.klasse. Skoledagen er ikke organisert etter skoletimer, men etter to grunnleggende prinsipper i Steinerskolens pedagogikk:

1. Det skal være god tid for elevene til fordypelse og konsentrasjon i hver enkelt aktivitet.
2. Elevene skal lære gjennom å bruke hele seg.

Førsteklassepedagogikken tar i bruk og forsterker steinerbarnehagepedagogikkens sentrale verdier og arbeidsmåter: rytmiske forløp i dagen, uken og året, et mangfold av sanseerfaringer, tid til lek og bevegelse, etterligningsverdige voksne, varierte erfaringer med språk og hverdagsmatematikk.

Formål og perspektiv

1.klasse er et år med læring, øving, lek, utfoldelse og mestringsopplevelser i møte med en bredde av aktiviteter. 1.klasse-året har egenverdi og en egen kvalitet. Samtidig skal året danne et solid fundament for skrive- og leseopplæringen og skriftliggjøringen av tallforståelse og regneaktiviteter som starter året etter.

Dagsrytmen bestemmes av vekslinger mellom elementer som gjentar seg hver dag: voksenstyrte gjøremål og barneinitiert lek, konsentrasjon og fri utfoldelse, bevegelse og ro, øving og improvisasjon, lytte til fortelling og delta i samtale.

Ukerytmen får sin struktur av at hver dag inneholder bestemte læringsaktiviteter, så som tegning-maling, håndarbeid-håndverk, musikk, eurytmi og tur.

Gjennom årsrytmen er 1.klassingene aktive deltakere og bidragsytere i årstidsfester og høytidsmarkeringer

Steinerpedagogikken vektlegger alderens behov for fri bevegelse ut fra tanken om at det skjer store fysiske forandringer i denne alderen. Barna har derfor et stort behov for å øve motoriske ferdigheter. Å oppleve mestring er viktig for 1.klassingene, og mestringen skal først og fremst skje gjennom lek, utforskning og utfordringer til å løse selvstendige oppgaver som øker selvfølelse og selvtillit og styrker grunnlaget for et godt skoleliv.

I 1.klasse vil barnet møte et bredt spekter av livsområder som alle grenser inn til hverandre, men som samtidig utgjør en sammenhengende helhet for barnet.

Kjerneelementer

Mangfoldig språk

Språklig bevissthet utgjør en viktig plattform som grunnlag for skrive- og leseopplæringen i 2.klasse

Grunnleggende matematikkaktiviteter har også en språklig side. Den oppmuntres og øves i 1.klasse, i telleregler og –leker, i håndverk og i bredden av gjøremål knyttet til hverdagsmatematikk, for eksempel matlaging.

Natur, kropp og helse

I 1.klasse legges det til rette for at barna skal oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, sosialt velvære og kroppslig og sjelelig helse. De skal bli kjent med sin egen kropp og øve respekt for egne og andres grenser.

Grov- og finmotorikk utvikles gjennom et daglig fokus på uteliv og mangfoldige kroppslige aktiviteter

Skolehagen, ute, frilek

Kunst og kultur

I 1.klasse skal barn få erfaringer med kunst, kultur og kreativitet organisert på måter som gir anledning til utforskning, undring og fordypning. Opplevelser og erfaringer med kunst, kultur og håndverk skal legge grunnlag for egen danning, sosialisering og utvikling av egen kreativitet.

Gjennom et stimulerende lekemiljø får barna anledning til å utvikle varierte uttrykksformer. Leker og materialer som ikke er ferdig utformet brukes bevisst fordi dette stimulerer barnas skapende krefter. God tid til barnas frie lek vektlegges fordi de der får mulighet til å komme i dyp konsentrasjon og oppleve skaperglede. De voksne er forbilder gjennom aktive og bevisste handlinger hvor de arbeider med å synliggjøre hverdagslige prosesser som barna kan følge med på eller delta i fra start til ferdig resultat.

Forvandlingens kunst, pinner blir til, stener, stammer

Kompetansemål etter 1.klasse

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- samarbeide med andre i egeninitiert lek
- forstå og følge avtaler for regelleker og for sosialt samvær
- delta aktivt i det daglige arbeidet med muntlig språk
- ta i bruk grunnleggende matematisk forståelse i hverdagsaktiviteter
- lytte til lærers fortelling og delta i samtale
- fortelle om egne opplevelser og lytte til andres
- øve grovmotoriske og finmotoriske ferdigheter
- ta del i praktiske og kunstneriske aktiviteter

Sentrale innhold

Mangfoldig språk

- Fri lek og sosialt samspill med medelever
- Samtaler mellom barn og voksne
- Fortellekompetanse, språklig tilpassing
- Ordforrådet i daglige gjøremål
- Telling, mengder, vekt og størrelse
- Retning, plassering i rommet
- Vers, rim og regler på flere språk
- Sanger og ringleker, språk og bevegelse
- Telleregler, telleleker
- Eventyr og andre fortellinger
- Enkel dramatisering og improvisasjon
- Eurytmi

- Bøker for ulike interesser og behov

Natur, kropp og helse

- Turer i variert terreng
- Dyr og planter i nærområdet
- Utelek året rundt, uteområde med bevegelsesutfordringer
- Årsløpet i naturen
- Fuglekasse/insekthotell/humlekasse
- Passe og pleie planter, inne/ute
- Høste og tilberede, foredle og smake på mange råvarer
- Hverdagsmatematikk, mengdeberegning
- Lage mat, dekke bord, spise sammen
- Ritualer ved måltider
- Kildesortering

Veldig mange av disse kompetansemålene vil bli dekt via aktiviteter i skolehagen. Det å observere naturen gjennom alle årstidene, forberede såing, plante, forbedre jorda, plante blomster som insekteneliker, lage boliger til fugler og insekter. Ta vare på alt som lever i jorda, over jorda i luften osv. Høste det som er sådd og tilberede mat av det. Se på meitemarkene.

Besøke gårder i nærheten for å hente korn, ull. Farge ull, bearbeide ullen.

Kunst og kultur

- Tegning, maling,
- Enkel formtegning
- Håndarbeid, håndverk
- Trearbeid, bygging, konstruksjon
- Bruke redskaper til håndarbeid og håndverk
- Sang og musikk
- Dramatisering, dukketeater
- Forberede og bidra til årstidsfester
- **Sentrale arbeidsmåter**

Lekens sentrale plass i 1.klasse, både inne og ute.

Eventyr og fortellinger brukes daglig som en del av språkdannelsen og språkforståelsen, først og fremst gjennom fri fortelling. Lærer vurderer om samme fortelling skal gjentas over flere dager, eller om lengre fortellinger utvikler seg dag for dag. Bildene i eventyrene er tydelige og skaper grobunn for begynnende samtaler om etikk og moral. I perioder kan høytlesing av egnet barnelitteratur eller fortellinger knyttet til høytider være aktuelt. Barna kan involveres i enkel dramatisering av fortelling, som bordteater/dukketeater eller ved å fylle roller som gjerne kan gå på omgang fra dag til dag.

1.klassingene har tilgang på bøker av forskjellig slag og bruker dem etter egen interesse og språklig ståsted. Lærer involverer seg i barnas møte med bøker, især overfor barn som trenger ekstra språklig støtte.

Pedagogen følger opp barnas initiativ og skaper gode, åpne samtaler rundt det barna undrer seg over.

Håndverk og formingsaktiviteter som for eksempel veving, utfordrer og styrker finmotorikken. Og først og fremst gir det gleden ved å skape noe godt med sine egne hender. Barna øver blyantgrep, men først og fremst uttryksmulighetene ved tegning og maling. De bruker egnede redskaper i kunst- og håndverksaktiviteter – en første teknologibruk.

Gjennom årtidsfester og høytider får barna en gryende forståelse for den kristne kulturarven og naturens skiftninger. Gjennom fortellinger, sanger og formingsaktiviteter nærmer de seg forståelsen på en måte som er helhetlig og handlingsbasert.

Bærekraft, omsorg og respekt for jorden er et helt sentralt element i steinerpedagogikken. Jevnlige turer, aktiv bruk av naturen og ærbødighet gjennom feiring av årtidsfester, kan bidra til dette.

1.klassingene skal få en innsikt i hvordan jordens kretsløp fungerer gjennom enkle aktiviteter og kontakt med naturen.